

ÚŘAD PRO VYNÁLEZY
A OBJEVY

POPIS VYNÁLEZU K AUTORSKÉMU OSVĚDČENÍ

220729
(11) (B1)

(51) Int. Cl.³
G 03 C 7/30

(22) Přihlášeno 29 06 81
(21) [PV 4935-81]

(4C) Zveřejněno 15 09 82

(45) Vydáno 15 12 85

(75)
Autor vynálezu

GORGON OLDŘICH ing., PRAHA, ŽIVANSKÝ JOSEF, ČESKÝ BROD,
HORYNA JAROSLAV ing., CHMÁTAL VLADIMÍR RNDr. CSc., PARDUBICE

(54) Vývojka pro barevné fotografické materiály

1

2

Vynález se týká vývojek pro barevné fotografické materiály. Obsahují běžné látky pufrační, stabilizační, konzervační, antioxi-
dační, sloužící pro úpravu tvrdosti vod a
další. Jako vyvolávací substanci obsahují
směsi N,N-dietyl-p-fenylendiaminsulfátu ne-
bo hydrochloridu, N-etyl-N-hydroxyetyl-p-
fenylendiaminsulfátu nebo hydrochloridu,
případně anilinmono- nebo disulfonové kyse-
liny, s výhodou kyselinu sulfanilovou, metani-
lovou, anilin-2,4-disulfonovou nebo anilin-
-2,5-disulfonovou nebo jejich směsi, ve vzá-
jemných hmotnostních poměrech látek v roz-
mezí 20 : 0,6 : 20 až 10 : 10 : 0. Vývojky jsou
určeny pro zpracování pozitivních, negativ-
ních a inverzních materiálů na plastových
nebo papírových podložkách.

Vynález se týká vývoje pro barevné fotografické materiály s použitím nové směsi vyvolávacích látek, přičemž vývojky jsou určeny pro zpracování pozitivních, negativních a inverzních materiálů na plastových nebo papírových podložkách.

Při zpracování barevných fotografických materiálů se zpravidla postupuje tak, že fotografický materiál po osvětlení je vyvolán vývojkou, která obsahuje primární amin, nejčastěji N,N-dialkylderiváty p-fenylendiaminu. Jejich oxidační produkty reagují s barvotvornou kopulační komponentou ve vrstvě fotomateriálu za vzniku barevného obrazu. Vyredukované stříbro spolu s neosvětleným halogenidem stříbra se potom z fotovrstvy odstraní buď v ustalovači, nebo bělicím ustalovačem.

Tento již řadu let zavedený způsob má tu nevýhodu, že se jako barevných vyvolávacích látek používá vždy velmi čistých derivátů p-fenylendiaminu, jejichž výroba je náročná a tím jsou tyto látky i cenově nevýhodné.

Uvedený nedostatek nemá vývojka pro barevné fotografické materiály podle vynálezu, jejíž podstata spočívá v tom, že jako vyvolávací látku obsahuje směs sulfátu nebo hydrochloridu N,N-dietyl-p-fenylendiaminu, sulfátu nebo hydrochloridu N-ethyl-N-hydroxyetyl-p-fenylendiaminu a případně kyseliny anilinmono- nebo disulfonové ve vzájemném hmotnostním poměru 20 : 0,6 : 20 až 10 : 10 : 0.

S výhodou se jako kyseliny anilinmono- nebo disulfonové použije kyseliny sulfanilové, kyseliny metanilové, kyseliny anilin-2,4-disulfonové nebo kyseliny anilin-2,5-disulfonové nebo jejich směsi.

Výhodou vývojky podle vynálezu je, že směs vyvolávacích látek v uvedeném rozmezí složení s neočekávaným účinkem plně nahrazuje čisté, jednotlivé dosud užívané dráhé vyvolávací substance a že jejich výroba je možná z meziproductů, běžných při syntéze barviv, případně ze sloučenin odpadajících z výroby, což je ekonomicky výhodné. Bylo zjištěno, že anilinmono- nebo disulfonové kyseliny svým hydrotropním efektem výrazně usnadňují rozpustnost složek vyvolávacích lázní a do jisté míry omezují vznik barevného závoje na zpracovávaných fotomateriálech, takže jejich přítomnost je prospěšná. Anilinsulfonové kyseliny lze do vývoje přidávat buď jako takové, nebo ve směsi s vyvolávacími substancemi.

Příklad 1

Připraví se směs následujícího složení:

voda destilovaná	700 ml
hydroxylaminsulfát	2 g
směs vyvolávacích substancí obsahující N,N-dietyl-p-fenylendiaminsulfát, N-etyl-N-hydroxyetyl-p-fenylendiaminsulfát a kyselinu anilin-2,5-disulfonovou v hmotnostním poměru 19 : 1 : 17	8,3 g
uhlíčitán draselný bezvodý	77 g
siřičitan sodný bezvodý	0,5 g
bromid draselný	0,6 g

Po rozpuštění složek se roztok doplní destilovanou vodou na objem 1000 ml; pH roztoku je 10,7 až 11,2.

Příklad 2

Připraví se směs následujícího složení:

voda destilovaná	700 ml
hydroxylaminsulfát	2 g
směs vyvolávacích substancí obsahující N,N-dietyl-p-fenylendiaminsulfát, N-etyl-N-hydroxyetyl-p-fenylendiaminsulfát a kyselinu sulfanilovou v hmotnostním poměru 19,4 : 0,6 : 4	5,5 g
uhlíčitán draselný bezvodý	77 g
siřičitan sodný bezvodý	0,5 g
bromid draselný	0,6 g
chelaton III	1 g

Po rozpuštění složek se roztok doplní destilovanou vodou na objem 1000 ml; pH roztoku je 10,7 až 11,2.

Příklad 3

Připraví se směs následujícího složení:

voda destilovaná	700 ml
hydroxylaminsulfát	4 g
směs vyvolávacích substancí obsahující N,N-dietyl-p-fenylendiaminsulfát, N-etyl-N-hydroxyetyl-p-fenylendiaminsulfát a kyselinu anilin-2,5-disulfonovou v hmotnostním poměru 19,4 : 0,6 : 17	17 g
hexametrafosforečnan sodný	2 g
siřičitan sodný bezvodý	8,1 g
uhlíčitán draselný bezvodý	100 g
bromid draselný	1 g

Po rozpuštění složek se roztok doplní destilovanou vodou na objem 1000 ml; pH roztoku je 10,8 až 11,0.

Vývojky podle příkladů 1 a 2 jsou vhodné pro zpracování barevných materiálů pozitivních nemaskovaných; vývojka podle příkla-

du 3 je vhodná pro zpracování pozitivních maskovaných materiálů. Po vyvolání ve vývojkách se barevné materiály zpracovávají v dalších obvyklých lázních přerušovacích, bělicích a stabilizačních.

PŘEDMĚT VYNÁLEZU

1. Vývojka pro barevné fotografické materiály, vyznačená tím, že jako vyvolávací látku obsahuje směs sulfátu nebo hydrochloridu N,N-diethyl-p-fenylendiaminu, sulfátu nebo hydrochloridu N-etyl-N-hydroxy-etyl-p-fenylendiaminu a případně kyseliny anilinmono- nebo disulfonové ve vzájemném

hmotnostním poměru 20 : 0,6 : 20 až 10 : 10 : 0.

2. Vývojka podle bodu 1, vyznačená tím, že jako kyselinu anilinmono- nebo disulfonovou obsahuje kyselinu sulfanilovou, kyselinu metanilovou, kyselinu anilin-2,4-disulfonovou nebo kyselinu anilin-2,5-disulfonovou nebo jejich směsí.